



Панасенко І.В.

к.е.н., доцент кафедри статистики ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

СТАТИСТИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ОСВІТИ ЯК СКЛАДОВОЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Освіта є орієнтиром розвитку сучасного світу. Освіта наряду з рівністю та збереженням миру — основа сталого соціально-економічного розвитку будь-якої країни. Зволікання з реформуванням системи освіти та її недосконалість є факторами, що стримують розвиток української держави та обумовлюють актуальність дослідження.

Ефективність діючої системи освіти, на відміну від галузей матеріального виробництва, складно виміряти кількісно. Якість в освіті має первинне значення, але може бути оцінена лише опосередковано, на основі суб'єктивних оцінок. Здебільшого виконується оцінка ефективності діяльності загальноосвітніх навчальних закладів за абсолютними показниками числа учнів, що завершили навчання або перейшли до наступного ступеню системи освіти [3, 4] або вимірюється середньою тривалістю навчання на певних ступенях розвитку [5]. Поза увагою науковців залишаються результати зовнішнього незалежного оцінювання як показника ефективності управлінських рішень у системі середньої освіти та її якості. З метою оцінки ефективності діючої системи середньої освіти в Україні було проведено кореляційно-регресійний аналіз за даними 2014/2015 н. рр. [1, 2]. Результативна ознака — частка учнів, які отримали бали з зовнішнього незалежного оцінювання з математики на найвищому рівні (183,5–200,0); факторні — середні обсяги щомісячних витрат домогосподарств на освіту; кількість учителів у розрахунку на один загальноосвітній навчальний заклад; валовий регіональний продукт у розрахунку на одну особу; обсяг капітальних інвестицій у систему освіти, млн грн. У результаті було отримано таку залежність:

$$\tilde{y}_{x_i} = -3,566 - 0,040x_1 + 0,229x_2 + 0,079x_3 + 0,012x_4.$$

Модель визначено як статистично точну та достовірну, що дозволило зробити висновки щодо позитивного впливу усіх факторів, окрім обсягу середніх щомісячних витрат домогосподарств на освіту на 1 грн, зростання яких призводить до скорочення частки учнів, що отримали найвищі бали з зовнішнього незалежного оцінювання з математики, на 0,04 %. Проте, рівняння регресії у натурально-речовинному вигляді не дає змогу порівняти вплив

факторів між собою. Цей недолік зникає при представленні залежності у стандартизованому вигляді:

$$t_{\bar{y}_{x_i}} = -2,7t_{x_1} + 0,340t_{x_2} + 0,508t_{x_3} + 0,275t_{x_4}.$$

Таким чином, найбільший вплив на варіацію частки учнів, які отримали бали з зовнішнього незалежного оцінювання з математики на рівні 183,5–200,0 балів, здійснює саме середні обсяги щомісячних витрат домогосподарств на освіту. Тобто, додаткові витрати батьків на отримання більшого обсягу знань дають ефект «інвестицій», — краших балів з зовнішнього незалежного оцінювання та, відповідно, більше можливостей для отримання вищої освіти за бажаною спеціальністю в обраному вишу. Оцінка знань учнів загальноосвітніх навчальних закладів на основі результатів зовнішнього незалежного оцінювання може бути доповнена певними критеріями якості освіти. Наприклад, результатами участі школярів у олімпіадах різного рівня за дисциплінами. Як правило, завдання профільних олімпіад орієнтовані на вирішення нестандартних завдань, що сприяє розвитку логічного та абстрактного мислення у учнів. Навіть за умови витрат додаткових коштів на залучення репетиторів, участь у олімпіадах буде сприяти розвитку особистої траєкторії навчання та мислення.

Таким чином, важливою передумовою подолання соціально-економічної кризи є підвищення конкурентоспроможності та ефективності національної системи освіти. Орієнтирами має стати, безумовно, якість і ґрунтовність у поєднанні орієнтації системи освіти на виховання особистості, підготуванні майбутніх поколінь не до іспитів, а до життя; наближення української освіти до міжнародних стандартів, вдосконалення існуючих програм навчання.

Список використаних джерел

1. Загальноосвітні навчальні заклади України на початок 2015/16 навчального року: [стат. бюлетень] [Електронний ресурс] / відп. за вип. О.О. Кармазіна; Державна служба статистики України. — Режим доступу: http://ukrstat.org/en/druk/publicat/arhiv_u/15/arch_shool_bl.htm — Назва з титул. екрана.
2. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>
3. Оценка качества образовательных услуг в учебных заведениях среднего образования [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://kapital-rus.ru/articles/article/ocenka_kachestva_obrazovatelnyh_uslug_v_uchebnyh_zavedeniyah_srednego_obraz/



4. PISA 2015 Results (Volume I) Excellence and Equity in Education [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.oecd.org/education/pisa-2015-results-volume-i-9789264266490-en.htm>

5. Human Development Report 2016 Human Development for Everyone [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://hdr.undp.org/en/2016-report>

Сіренко К.В.

к.е.н., доцент кафедри статистики ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

СТАТИСТИЧНИЙ АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ПРЯМИХ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ В УКРАЇНІ

На сьогоднішній день величезну роль на зовнішньому та внутрішньому ринку країни відіграє підвищення ефективності використання прямих іноземних інвестицій, яке спричиняє якісні структурні економічні зрушення та є одним з головних факторів зростання економіки держави.

Обсяг інвестицій зовнішньоекономічної діяльності є важливим, проте не є головним індикатором економічного розвитку країни, оскільки рівень її розвитку можна визначити лише характеризуючи ефективність вкладеного інвестиційного капіталу.

Метою роботи є надати характеристику процесу іноземного інвестування в економіку України, проаналізувати ефективність використання прямих іноземних інвестицій і визначити можливі шляхи її підвищення.

На протязі тривалого часу залежність економіки держави від вкладеного іноземного капіталу залишається високою. Кризові періоди характеризуються падінням обсягів іноземного інвестування. Так, у кризовому 2014 році обсяги прямих іноземних інвестицій (акціонерного капіталу) в економіку України зменшилися на 55,1 % порівняно з попереднім роком. Останні два роки цей показник поступово зростав, порівняно з попереднім періодом, на 53,5 % у 2015 році та на 17,1 % у 2016 році [1]. Однак, рівень іноземного інвестування залишається низьким порівняно з попередніми роками. Це пов'язано, в першу чергу, з нестабільною політичною ситуацією, військовими діями на сході країни, різкими коливаннями валютних курсів і посиленням розбалансування платіжного балансу.

У структурі об'єктів вкладання прямих іноземних інвестицій у 2016 році домінують установи та організації, що здійснюють фінансову та страхову діяльність (64,1 %), підприємства оптової та роздрібної торгівлі (11,9 %) та